

***Poutníku, tvé kroky jsou to, co dělá cestu.  
Cesta nahoru a dolů je jako samotný život.***

## **Barborská poutní cesta na kole naučná poznávací cesta za hornickou historií**

**11.-15.9.2017**

### **Banská Bystrica – Kremnica – Banská Štiavnica – Zvolen – Banská Bystrica**

Odjel jsem za poznáním vrcholků nádherných hor a hlubokých dolin na doporučení své přítelkyně Zuzany z Banské Bystrice do nedotknutelné přírody, kde byla cesta jen nahoru nebo dolů jako je sám život, o čemž svědčí i poslední mé dny. Zatím mne život a procházky pohádkovým světem stále ještě baví. Stejně, jako na předchozích deseti poutních cestách do Santiaga jsem poznával přírodu, města a vesnice, památky a hlavně lidi kolem a přitom i sám sebe. Jel jsem za Svatou Barborou, patronkou horníků.

#### **11.9. pon**

Ráno jsem odjel vlakem z Jičína přes Hradec Králové a Pardubice a odtud jako poslední dobou nejčastěji Pendolinem do Žiliny. Dále jsem pokračoval rychlíkem na start poutní cesty do Banské Bystrice.

První metry z nádraží jsem jel na náměstí do informačního centra, kde už jsem měl na třetí hodinu domluvenou schůzku s paní RNDR. Olgou Slobodníkovou, která se mi maximálně věnovala. Zakoupil jsem si bedekr, kde jsou mapy, profily cest, popis tras pro pěší turisty, popsané památky, možnosti ubytování a stravování a místa pro razítka jako v poutním pase, na jejichž základě je možné obdržet diplom o vykonané cestě (ve Španělsku to nazývají credenciál).

#### **Banská Bystrica (362) – Kostiviarská - Medený Hámor - Spania dolina (710) 16 km – Katrenka (860) 18 km – Dolný Šturec (920) 21 km – Jelenská skala (1100) 25 km a zpět na Dolný Šturec 29 km - Staré Hory (550) 35 km; převýšení 950 m.**

Banská Bystrica je někdy nazývána „měděné město“, neboť už v 16. století se zde těžila pro celou Evropu. Začal jsem u komplexu Barbakan a kolem Hodinové věže jsem přijel k blízkému baroknímu mariánskému sloupu, který je na Nám. SNP, vedle je radnice a zde informační centrum. Odtud jsem se vydal směrem Kostiviarská, kde jsem zavzpomínal na dobu před více jak 40 roky, kdy jsem jako mladý inženýr z Vodních staveb Praha prováděl autorský dozor při zakládání prvních pilířů zdejší dálnice na pilotách, které jsem projektoval. Přes Medený Hámor, kde byl podnik na výrobu měděných výrobků, jsem začal stoupat po asfaltové silnici stále nahoru do Španej Doliny o 350 m výše.

Na malém náměstí jsem si prohlédl starou krčmu baníků a začal prudce stoupat po úzké cestě ke kostelu, který je spojený s náměstím krytým schodištěm. Další cesta převážně lesem byla kamenitá nebo hlinitá, ale některé úseky nebylo možné vyjet, ale jen obtížně vytlačit. Váhal jsem, zda se nemám vrátit, ale nakonec byla cesta s menším převýšením písčitá s občasnými kalužemi a dokonce s výhledy do krajiny.

Na křižovatce turistických cest Dolný Šturec jsem nesprávně pokračoval po červené turistické značce se stoupáním až na Jelenskou skalou. Pokračování s kolem úzkou strmou cestou prudce dolů jsem nechtěl riskovat a raději se vrátil na křižovatku a našel pokračování se

značením Barborské cesty po stále klesající kamenité a šotolinové cestě do Starých Hor, kde jsem jednou spadl, ale šťastně.

Už se začalo stmívat, když jsem zastavil u předem objednaného penzionu St. Maria, hned vedle kostela Panny Marie, který v roce 1990 papež Jan Pavel II. povýšil na baziliku Minor. Pěkný moderně zařízený byl pokoj a vedle dobře vybavená kuchyně.

Nakonec díky celodennímu dešti druhý den jsem tu trávil dvě noci. Už bylo téměř 9 hodin večer, když na okno zaklepalí přátelé Zuzka a Matuš, kam za mnou přijeli po práci autem z Banské Bystrice. Bylo to moc milé setkání. Asi před deseti dny absolvovali Barborskou cestu společně na kole a zvládli ji za pouhé tři dny! Skoro do půlnoci jsme se dobře bavili a vzpomínali na společné akce jak s CK Alpina Brno, se mnou a přáteli v italských Dolomitech a před 6 roky dokonce trek kolem Annapurny v Nepálu. Zuzka mi napekla štrúdl, pirohy a Matuš přinesl zase domácí klobásy na doplnění energie, až mi bude v horách chybět. Když odjížděli, začalo hustě pršet a déšť vydržel asi 30 hodin.

### **12.9. út Staré Hory**

Odpočinkový den; klábosení s manželi z Opavy, kteří bydleli naproti, sledování TV, krátké procházky do restaurace, obchodu a večer návštěva mše v sousedním kostele; velké lenošení a čekání na zítřejší lepší počasí.

### **13.9. st**

**Staré Hory (550) – Koliba u sv. Krištofa 6 km – Harmanec (445) 9 km – Kordíky (825) 15 km – chata nad Tajovom (770) 18 km - Gergelyho tunel (1143) 23 km – Skalka (1220) 25 km – Kremnica (550) 38 km - Stará Kremnička (285) 50 km – Šašovské Podhradie (270) 57 km – Konický vrch (690) 62 km – Sklené Teplice (345) 66 km; převýšení 1750 m!**

V 6 hodin jsem vstával a za hodinu už po vydatné snídani se vydal za chladnějšího počasí, ale bez deště na nejvyšší bod Barborské cesty. Skalka. První kilometry po silnici za velkého provozu aut ke Kolibě u sv. Krištofa byly velmi rychlé díky asfaltce s mírným klesáním. Měli ještě zavřeno a tak nebylo možné ochutnat výbornou slovenskou zelňačku, kterou doporučuji všem řidičům i poutníkům. Zde jsem odbočil k papírnám v obci Harmanec, kde je tradiční výroba papíru. Dříve zde ženy vyráběly nádherné krajky.

Odtud začalo stoupání lesní cestou do Kordíků. Obec je známa tradičním hornickým jídlem štíarc, což je trhanec z bramborového těsta se škvařenou slaninou a brynzou nebo máslem. Následovala už obtížnější cesta po lyžařské trase k chatě nad Tajovom. Ještě náročnější byla strmá cesta lesem, kde bylo nutné kolo více tlačit až ke Gergelyho tunelu. Odkud už po snadnější cestě jsem přijel na Skalku, kde slunce příjemně hřálo. Tudy probíhá hřeben Kremnických vrchů. Zde už byli první turisté, kteří přijeli po asfaltové silnici z druhé strany od Kremnice, neboť v zimě je tu oblíbené lyžařské středisko a nechybí tu pěkné hotely a restaurace. Já se ale rozhodl pro rychlý sjezd o 700 m níže, do Kremnice, „Zlatého srdce Slovenska“.

Je to středověké město, které se mi líbilo už před dvěma roky. Mincovna je nejstarší na světě a zajímavý je jak morový sloup, tak kostel Panny Marie Sněžné. Z náměstí je hezký pohled na zdejší hrad. Bylo poledne a tak jsem se s chutí odměnil v doporučené restauraci místním znalcem, podnikatelem Mirkem Luptákem, který chtěl se mnou obědovat. Zdejší pivo a reklama Svijany mi na chvíli připomněly domov, neboť ho kupuji nejčastěji. Potom mne Mírek ještě doprovázel po městě k penzionu Stefanshof, kde jsem měl včera zajištěné ubytování, ale pro vytrvalý celodenní déšť nemohl přijet.

Neskutečně přátelské bylo přijetí u stavitele poutní cesty ing. Juraje Slašťana, velkého cestovatele, který mi nabídl nejen kávu a moučník, ale i burčák a předal symbolický odznak Barborské cesty. Dlouho jsme si povídali a nakonec se před jeho penzionem vyfotili s přáním brzy se setkat znovu a déle. On další den už odlétal do Číny.

Pohodlná byla cesta přes Starou Kremničku, což je Zlatá brána do Kremnických vrchů, kde je kostel sv. Imricha. Kolem hradu Šášov, který leží na skalním ostrohu u břehu řeky Hron, jsem přijel do vesničky Šášovské Podhradie. Jen asi 2,5 km byla pohodlová, pomalu stoupající cesta lesem, která stále pokračovala. Ale značení Barborské cesty znamenalo odbočit vpravo na turistickou cestu, která byla pro kolo nesjízdná a řekl bych, skoro neschůdná. Jen velmi pomalu jsem s velkým úsilím tlačil kolo stále nahoru, místy ho musel přenášet i přes spadané stromy. Vyšplhal jsem se až nad osadu Konice o 400 m výše a těšil se na sjezd dolů, který se ale „nekonal“.

Cesta pokračovala po hřebenu, kde jsem ztratil značku Barborské cesty, ale napojil se na červenou turistickou cestu. Po ní jsem začal klesat dolů, ale velmi blátivou jílovitou cestou, kde se kolo bořilo a já s ním. Stále více se kolo obalovalo jílovitou hmotou a bylo stále těžší. Po chvíli už se kola přestala otáčet, když prostor mezi vidlicemi vpředu i vzadu byl naprosto ucpán jílem. Každých pět minut jsem musel klacíkem odstraňovat tuto jílovitou hmotu alespoň u vidlic, abych mohl kolo tlačit s kopce dolů! Ulevilo se mi až na asfaltce na okraji Sklených Teplic, ale vypadal jsem jako „blátivý muž“.

Bylo mi jasné, že dnes už do Banské Štiavnice nedojezu a musím si najít ubytování v některém penzionu zde s možností odstranit cca 12 kg bahna na kole a také vyprat vše, co jsem měl na sobě. Štěstí mi přálo, když mne přijala Emilia Ulbríková s manželem ve své soukromé vile, kde druhé patro občas pronajímají. Vedle jejich zahrady tekla potok, v kterém jsem 35 minut odstraňoval jíl z kola, umyl brašny a boty s návleky a nakonec v potoce vypral vše, co jsem měl na sobě. Následovalo praní ještě v koupelně, kde jsem dal hygienickou očištění i svému tělu. Paní domácí mne přinesla pivo, abych doplnil tekutiny a mezitím připravila pro mne i večeři, což bylo fantastické. Začalo to slivovicí a po večeři skončilo moučníkem a vínem. Ubytování bylo levnější než předem objednané v Banské Štiavnici a za jídlo a pití nechtěli zaplatit vůbec. Nahoře už na mne čekal pěkný velký pokoj s televizí, ale to už bylo deset hodin a tak jsem rychle usnul, spokojený s tím, jak dobře vše skončilo. Úžasní lidé jsou manželé Ulbríkoví!

#### 14.9. čt

**Sklené Teplice (345) – Banská Štiavnica (608) 16 km – Kalvária 18 km - Sv. Anton (430) 27 km – Banský Studenec (596) 32 km – sedlo Volarska (795) - Dubové (430) 48 km – Bacúrov (477) 51 km – Ostrá Lúka (450) 56 km – Zvolen (280) 75 km; převýšení 1650 m.** Posnídal jsem ve společnosti pana domácího, který je už také penzista a pracoval dříve v blízké hliníkárně, což mu na zdraví nepřidalo. V půl osmé jsem se rozloučil s novými přáteli a krátce se zastavil v místních termálních lázních, kde se doporučuje „parenica“, což je relaxace v přírodní jeskyni ve vodě teplé 42°C. Já raději začal stoupat do Banské Štiavnice, která leží v údolí Štiavnických vrchů.

První zastávka ve městě byla u botanické zahrady, v které je i lesnická škola, kde studovala má kamarádka Gabina. V březnu 2015 jsem se s ní seznámil právě zde a byla mojí průvodkyní po městě a zdejší Kalvárii více jak den. Kolem baziliky Narození Panny Marie jsem přijel na Trojiční náměstí, kde je překrásné sousoší Sv. Trojice s morovým sloupem, radnice a vedle

kostel sv. Kateřiny. Vyšplhal jsem se až k hradnímu komplexu Starého zámku, který je obtížné vyfotit, ale je odtud překrásný pohled na město a široké okolí. Už v 15. století se zde těžilo zlato i stříbro pro celou Evropu a město patřilo mezi nejbohatší. Přemístil jsem se o 2 km dále, kde je nad městem Kalvária, jedna z nejvýznamnějších barokních památek Slovenska. Tvoří ji dva barokní kostely a sedmnáct kapliček. Odtud jsem klesal po silnici do obce Sv. Anton, kde je barokně klasický zámeček s rozsáhlým anglickým parkem.

Zde jsem se chvilku vyhříval na sluníčku, chutnal makový závin s vínem a klábosil s návštěvníky z Bratislavy, kteří čekali na prohlídku a měli zájem o moji Barborskou cestu na kole. Dlouho jsem zvažoval, zda se vydám do Zvolena po určené trase terénem se značným stoupáním nebo ji zkrátím po silnici. Konzultoval jsem to v blízkém baru s majitelkou, která mne přesvědčila, abych se vydal po Barborské cestě a na cestu mne nabídla zdarma občerstvení včetně vína. Jídlo jsem odmítl, ale víno mi chutnalo a ještě jsme se museli vyfotit.

Lesem jsem stále stoupal po turistické cestě po šotolině do Banského Studence, i když byly krátké úseky, kde jsem musel kolo vytlačit. Líbilo se mi Kolpašské jezero přímo nad obcí. Těžší terén však následoval lesem nahoru a dolů do sedla Volarská, kde se střídaly všechny povrchy a nejhorší byly sjezdy přes mokré kořeny stromů a bahnité úseky. Příjemnější byl sjezd do malé obce Dubové, kde však nebyl ani obchod ani krčma, kde bych se mohl občerstvit. Jen razítko poutní cesty jsem dostal v mateřské školce s informací, že nejbližší restaurace je až ve Zvolenu. Totéž jsem zkoušel za půl hodiny ve stejně velké obci (asi 200 obyvatel) Bacúrov, Vytlačil jsem kolo ke kostelu sv. Šimona a Júdu Apoštolů s dřevěnou zvonící evangelické církve, který mne fasádou nenadchl, ale interiér je pěkný. Přítomná mladá farářka byla překvapena moji návštěvou. Měla velkou chuť se mnou mluvit a stále se ptala, zda něco nepotřebuji; ráda by mi prý pomohla ☺.

Na uzavřeném OÚ bylo napsáno, že „pečiatku“, což je razítko poutní cesty dostanu v domě č. 88 naproti zastávce autobusu. Na dotaz, kde je nejbližší krčma, kde se mohu najíst, mi dívka odpověděla, že obědvat mohu u nich. Byl jsem překvapen a zeptal jsem se, zda to myslí opravdu. Přijal jsem nabídku a usedl do garáže, kterou užívají jako letní kuchyň a začalo to borovičkou, poté kapustová polévka s topinkami a svíčková s knedlíkem. Více jak hodinu jsem seděl s dcerou, která pro mne vařila, její maminkou, která se vrátila ze školky a babičkou, asi 70 let, která loupala ořechy a připíjela se mnou „do druhé nohy“; pro mne úžasný zážitek. Zaplatit nechtěly, s čímž jsem nesouhlasil. Rády prý poutníky hostí.

Jen krátce jsem se zastavil v obci Ostrá Lúka, kde je starý klášter. Dostal jsem se do časové tísně a už se stmívalo, když jsem měl stoupat na Pustý hrad u Zvolena. Raději jsem spěchal do města, abych se ubytoval dříve, než začne pršet. Snad se tam podívám příště. Po mostě kolem hradu jsem přijel na velké náměstí k evangelickému kostelu sv. Trojice a pokračoval k informačnímu středisku. Bylo již zavřené a tak jsem skončil v římskokatolickém kostele sv. Alžběty, kde právě končila večerní mše. Zde jsem si chvilku povídal s mladými chlapci, ministranty a mladým panem farářem, který mi dal nakonec razítko do poutního pasu.

Snadná už byla cesta do moderní ubytovny Doprastavu, kde jsem měl již předem zaplacené ubytování platební kartou a spal jsem zde už vícekrát. Recepční mne při příchodu oslovila jménem, což mne překvapilo. Čekal mne velký pokoj s kuchyňkou. Doporučila mi rychle si nakoupit v protějším Kauflandu, neboť zítra je na Slovensku státní svátek, asi největší křesťanský Panny Marie. Nakoupil jsem dobroty včetně muškátového vína k moučnickům na závěrečný večer a také na zítřejší cestu domů. Trochu jsem vyvářel a s chutí odpočíval po

dalším náročném dnu, kdy jsem zvládl náročných 75 km, převážně v terénu a vystoupal asi 1650 m. Jen chvíli jsem sledoval slovenskou televizi a už se mi klížily oči.

### 15.9. pát

**Zvolen - (280) – Sliač (350) 7 km – Sampor (370) 16 km – Hronsek (330) 23 km – Banská Bystrica (362) 38 km; převýšení 550 m.**

Už v 7 hodin jsem se rozloučil v recepci s přáním se zde brzy ubytovat, abych si prohlédl Pustý hradní komplex. V blízkém Sliači jsou lázně, kde se léčí nemoci srdce a krevního oběhu, což zatím nepotřebuji. Zastavil jsem se v kostele sv. Mikuláše, kde byla ranní mše, ale místo uvnitř už nebylo; byli zde lidé všech věkových kategorií.

Pokračoval jsem do osady Sampor, kde jsem v Benediktinském klášteře Přeměnění Páně pohovořil s knězem a prohlédl si kapli. Řekl mi mimo jiné, že je zde 14 mnichů a že je potěšen mojí návštěvou.

Pokračoval jsem do obce Hronsek, kde je unikátní artikulární dřevěný evangelický kostel z roku 1725, neboť při jeho stavbě nebyl použitý žádný hřebík či jiný kovový prvek. Měl jsem štěstí, že byl otevřený. Včera zde měli hudebně literární pásmo za účasti kněze, kterému je 86 let a mladé zpěvačky, jejíž jméno jsem ale zapomněl. Přítomno bylo neuvěřitelných 900 hostů a dnes několik lidí právě začalo uvnitř s úklidem.

Do cíle celé cesty zbývalo necelých 15 km, když mne dojel na horském kole cyklista z Banské Bystrice, s kterým jsem dokončil Barborskou poutní cestu po cyklostezce podél řeky Hron a vynechal tak Banskobystrickou kalvárii na okraji města u úpatí kopce Urpín (510), z kterého je pěkná vyhlídka. V informačním středisku bylo zavřeno, neboť byl státní svátek a tak jsem znovu vyfotil komplex Barbakan, Hodinovou věž a vedle ní kostel Nanebovzatia Panny Marie, která měla dnes svátek.

Bylo přesně 10 hodin a z kostela vycházelo stále mnoho lidí. V blízké kavárně Evio jsem požádal o možnost předání mého poutnického pasu příští týden mé kamarádce Zuzce, která mi zařídí posláni certifikátu, který vydává informační centrum. Ještě jsem tam odložil pouzdro, resp. tubus pro certifikát a vrátil misku, v které mi v pondělí Zuzka předala své dobroty.

Odjel jsem na blízké vlakové nádraží a v poledne se začal vlakem vracet domů; rychlíkem z Banské Bystrice do Žiliny a odtud expresem Landek do Kolína, kde jsem přestoupil na vlak do Nymburka a nakonec do Jičína.

V půl desáté večer jsem se dostal domů, kde mne čekal jen chladný dům s teplotou 17,5 °C. Druhý den mi sousedka sdělila, že má Jitka odjela za teplem do Španělska.

**Závěr:** Celkem to bylo za tři dny na kole (jeden den pršelo) 214 kilometrů, převážně v terénu a vystoupal jsem 4900 m nahoru a totéž dolů.

Děkuji Zuzce za dobrý nápad uskutečnit tuto náročnou a zajímavou cestu za poznáním, za její návštěvu s Matušem na penzionu ve Starých Horách, Jurajovi z Kremnice za přátelské přijetí a všem dobrým lidem, kteří mi na cestě pomáhali.

Budu na vás všechny jen v dobrém vzpomínat. Zdař Bůh.

V Jičíně zapsal 17.9.2017

I v a n

**Všude dobře, tak co doma...**